

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 599/2023-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Dudíťša (sudca spravodajca) a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného JUDr. Martinou Čelkovou, advokátkou, Štefánikova 22, Humenné, proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5 Co 60/2022 z 21. júna 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. októbra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 60/2022 z 21. júna 2023 (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Sťažovateľ navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiada o priznanie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 10 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je žalobcom v spore o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“). Okresný súd vo veci rozhodol v poradí prvým rozsudkom č. k. 5 C 29/2017 z 22. marca 2019. Proti rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 5 Co 89/2019-264 z 27. mája 2020 tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Následne okresný súd vyporiadal BSM v poradí druhým rozsudkom č. k. 5 C 29/2017-386 z 23. marca 2022, proti ktorému podal sťažovateľ odvolanie. Krajský súd napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a sám vyporiadal BSM spôsobom uvedeným vo výroku jeho rozhodnutia.

II. Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zrekapituloval priebeh súdneho konania pred okresným súdom a krajským súdom, pričom detailne špecifikoval, ako boli rozdelené jednotlivé hnutelné a nehnuteľné veci patriace do BSM rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu. Podľa sťažovateľa je sporná najmä súdom neuznaná výška jeho nákladov, ktoré mal investovať do nehnuteľnosti vo výlučnom vlastníctve žalovanej. Sťažovateľ vyjadril nespokojnosť s vyporiadaním a konkretizoval svoje dôvody, pre ktoré mali sudy BSM rozdeliť v zmysle jeho návrhu.

4. Za ústavnoprávne relevantnú možno označiť argumentáciu sťažovateľa, že krajský súd mal pri svojom rozhodnutí vychádzať z nesprávnych skutkových zistení. Sťažovateľ je toho názoru, že krajský súd vychádzal z nespravodlivého posúdenia zhodnotenia nehnuteľnosti žalovanej počas trvania BSM a jej následného vyporiadania. Krajský súd sám konštatoval nedostatočne zistený skutkový stav, keďže medzi stranami bola nesporná iba čiastočná výška financií, ktoré boli vynaložené na nehnuteľnosť patriacu žalovanej, ktorá v súvislosti s ďalším úverom nepoprela, že časť financií bola investovaná do danej nehnuteľnosti, avšak nevedela určiť ich výšku. Sťažovateľ považuje skutočnosť, že v konaní neboli vyporiadané žiadne ním vynaložené investície do nehnuteľnosti žalovanej, za nespravodlivú a porušujúcu jeho základné práva.

5. Podľa názoru sťažovateľa bolo v konaní zrejmé, v akom rozsahu a priebehu trvania BSM sa žalovaná obohatila. Krajský súd nespravodlivo a v neprospech sťažovateľa vyhodnotil, že jeho investície do nehnuteľnosti žalovanej nie je možné vyporiadať, lebo neboli dostatočne preukázané.

6. Podľa sťažovateľa sa krajský súd nevysporiadal ani s rozhodnutím ústavného súdu, ktorým v odvolaní argumentoval, čo robí napadnutý rozsudok nepreskúmateľným. Absencia vysporiadania sa s argumentmi sťažovateľa má mať za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorý je podľa sťažovateľa založený na nesprávne zistenom skutkovom stave. Sťažovateľ je taktiež toho názoru, že krajský súd sa nedostatočne vysporiadal s judikatúrou, ktorou v konaní argumentoval, a vec nesprávne právne posúdil, čo má robiť napadnutý rozsudok nepreskúmateľným.

8. Priamo z textu čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné sudy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Ochrana ústavnosti nie je výlučnou úlohou ústavného súdu, ale všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu vymedzená ústavou mu neumožňuje, aby nahrádzal rozhodovaciu činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona. Ústavný súd môže uplatniť svoju právomoc až vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nedisponuje inými možnosťami

účinnnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) neprípúšťajú sťažovateľovi právo voľby medzi ústavnými orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd. Naopak, z čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ pred tým, ako požiada o ochranu ústavný súd, musí vyčerpať všetky (iné) dostupné a účinné prostriedky ochrany svojich práv.

9. Vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje na účinnú ochranu jeho základných práv a slobôd a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných (procesných) predpisov, je jednou z podmienok prípustnosti ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda aj podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom [§ 55 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde]. V prípade nesplnenia tejto podmienky platí, že ústavný súd na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietne ústavnú sťažnosť ako neprípustnú. Výnimkou z tohto pravidla je situácia, keď sťažovateľ preukáže, že právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, nevyčerpal z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Dôkazné bremeno pri preukazovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa spočíva na sťažovateľovi.

10. Účinný právny prostriedok ochrany základných práv a slobôd na účely § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je taký, ktorý je potenciálne spôsobilý sťažovateľovi privodiť zmenu jeho právneho postavenia a zároveň mu ponúka šancu na úspech v konaní. Privodenie zmeny sťažovateľa je determinované tým, že orgán verejnej moci, ktorý rozhoduje o právnom prostriedku má právomoc rozhodnutie či iný zásah do práva alebo slobody zrušiť alebo zmeniť a zároveň odstrániť protiústavný alebo protizákonný stav. Rozhodnutie tohto orgánu musí byť záväzné pre porušovateľa (IV. ÚS 82/2020). Všetky tieto parametre spĺňa v podmienkach posudzovanej veci dovolanie podľa § 419 a nasl. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý sporovej strane poskytuje možnosť ochrany práv pred takým procesným postupom súdu, v ktorom sa prejavili dôvody zmätočnosti konania, resp. pred nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom. Dovolanie je dostupný a účinný prostriedok nápravy spôsobilý priaznivo ovplyvniť postavenie sťažovateľa, a to buď v podobe kasačného rozhodnutia o zrušení napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 449 ods. 1 CSP), alebo v podobe jeho revízie (§ 449 ods. 3 CSP).

11. Po preskúmaní sťažnostnej argumentácie ústavný súd jednoznačne konštatuje, že argumentácia sťažovateľa týkajúca sa nesprávne zisteného skutkového stavu a následnej arbitrárnosti napadnutého rozsudku sú subsumovateľné pod dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, čo vyplýva z ustálenej judikatúry ústavného súdu (z recentných rozhodnutí II. ÚS 120/2020, IV. ÚS 314/2020, III. ÚS 177/2021). Pod tento odvolací dôvod sú subsumovateľné aj zásadné vady dokazovania. Ak sťažovateľ spochybňuje právne posúdenie veci, argumentujúc judikatúrou, z ktorej mal súd pri svojom rozhodnutí údajne vychádzať, tak ústavný súd pripomína, že pochybenie odvolacieho súdu pri právnom posúdení veci je dovolacím dôvodom podľa § 421 CSP.

12. Ústavný súd v tomto prípade považuje za potrebné zdôrazniť, že síce otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), nie do

právomoci ústavného súdu, čo však zároveň nevylučuje, že ústavne konformné posúdenie vlastnej právomoci najvyšším súdom je ústavným súdom následne preskúmateľné v konaní o ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 559/2018).

13. Keďže sťažovateľ právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho práv, nevyčerpal a nepreukázal, že sa tak stalo z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ústavný súd sa meritórne nezaoberal podanou ústavnou sťažnosťou, ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru, ale túto pri predbežnom prerokovaní podľa zásady *ratio temporis* odmietol ako neprípustnú (predčasne podanú) podľa § 132 ods. 2 v spojení s § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

14. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. novembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu